

ชนิดดา โชติช่วง 2555: วาทกรรมการพัฒนาและประชาสังคมในเรื่องสั้นชนบทไทย
พ.ศ. 2530 – 2539 ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วรรณคดีไทย) สาขาวรรณคดีไทย
ภาควิชาวรรณคดี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์สรณัฐ ไตลังคะ,
อ.ด. 190 หน้า

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวาทกรรมการพัฒนาและประชาสังคมที่
ปรากฏในเรื่องสั้นชนบทไทยระหว่าง พ.ศ. 2530 – 2539 จำนวน 62 เรื่อง

ผลการศึกษาพบว่าเรื่องสั้นชนบทไทยระหว่าง พ.ศ. 2530 - 2539 ได้เสนอผลกระทบจาก
วาทกรรมการพัฒนาของภาครัฐที่มุ่งพัฒนาวัตถุ โครงสร้างพื้นฐานและการเติบโตทางเศรษฐกิจเป็น
สำคัญ รวมถึงการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมของภาคเอกชนที่มีเป้าหมายในการพัฒนาประเทศไปสู่
ประเทศอุตสาหกรรมใหม่ สิ่งเหล่านี้ทำให้การจัดสรรทรัพยากรในชนบทเป็นไปอย่างไม่เป็นธรรม
ทั้งยังก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสังคมชนบทด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ย่ำแย่และวัฒนธรรม
ท้องถิ่นถูกทำลายจากนโยบายการพัฒนาของภาครัฐ วิถีอุตสาหกรรม กระแสทุนนิยมและโลกาภิวัตน์
ผลกระทบจากวาทกรรมพัฒนาดังกล่าวทำให้งานเขียนเหล่านี้ตอบโต้ด้วยการเสนอการต่อต้าน
ขัดขวางผ่านแนวคิดทางเลือกแนวประชาสังคมซึ่งมี 2 แนวทางหลักคือ แนวทางวัฒนธรรมชุมชนที่
ให้ความสำคัญและเข้าใจในระบบคุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยังไม่ถูกทำลายจาก
กระแสทุนนิยม และแนวทางการเมืองภาคประชาชนที่เข้มแข็งขึ้นพร้อมๆ กับขบวนการเรียกร้อง
ประชาธิปไตยในทศวรรษ 2530 เกิดความตระหนักรู้ถึงสิทธิและความเท่าเทียมกันในสังคม อัน
ก่อให้เกิดการรวมกลุ่มเป็นพลังทางสังคมขึ้นมา

นักเขียนเรื่องสั้นชนบทไทยทศวรรษ 2530 แบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มหลักดังนี้ กลุ่มแรกเป็น
นักเขียนอาชีพ นำเสนอภาพแทนปัญหาสังคมด้วยการใช้กลวิธีการประพันธ์และลีลาทางวรรณศิลป์ที่
มีชั้นเชิง เช่น การเสียดสี เมตาฟิสิกซ์ สัญนิยมหัตถกรรม กลุ่มที่สองเป็นนักเขียนที่มีภูมิหลังเป็น
กลุ่มนักเคลื่อนไหวทางสังคม เสนอภาพปัญหาสังคมต่างๆ ด้วยกลวิธีการประพันธ์ตามแนวสัญนิยมที่
เน้นความสมจริงของเนื้อเรื่องและสอดแทรกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง